

УДК 347.122

Н.В. ХОДЄСВА,

Харківський національний університет
внутрішніх справ

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВА НА ІНФОРМАЦІЮ ПРО СТАН СВОГО ЗДОРОВ'Я

Ключові слова: методологія, методи дослідження, інформація, здоров'я

Формою існування і розвитку будь-якої науки є наукове дослідження. А будь-яке наукове дослідження здійснюється певними прийомами і способами, за певними правилами. Визначивши за особистими немайновими правами правову природу суб'єктивних прав, слід зауважити той факт, що сьогодні немає єдиного підходу щодо розуміння кількісного складу особистих немайнових прав. Здоров'я є вагомим чинником життя суспільства і вносить у нього багато коректив залежно від стану здоров'я кожної особи зокрема. Тому однією з важливих проблем, пов'язаних з правом особи на здоров'я, є здійснення права людини (фізичної особи) на отримання інформації про стан здоров'я [1].

На сьогодні питання методології є доволі складним і неоднозначним явищем, адже в різних джерелах трактується по-різному. Можна констатувати, що наразі наукою не вироблено єдиного розуміння щодо методології дослідження. По-різному надаються визначення таких понять, як «методологія», «методика» та «методи дослідження», та трактується їх співвідношення. Відсутні єдині розуміння змісту методології сучасної юридичної науки.

Питанням методології дослідження, аналізу методології сучасної юридичної науки і наукових досліджень присвятили свої праці такі вчені, як: Ю.М. Жорнокуй, Д.А. Керимов, О.Д. Крупчан, П.М. Рабінович, С.О. Сліпченко, Р.Б. Шишка, С.В. Ясечко та ін. Разом з

цим питання методології юридичної науки залишаються дискусійними. Актуальними є проблеми щодо методології дослідження права на інформацію про стан свого здоров'я, тому метою статті є визначення методології дослідження права на інформацію про стан свого здоров'я.

Рідко хто наважиться оспорювати цивілістичну природу права кожного громадянина ознайомитися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях з відомостями про себе, які не є державною або іншою захищеною законом таємницею, початки якої закріплені в ст.32 Конституції України [2]. Також слід звернути увагу і на той факт, що, як зазначив В.Я. Тацій, одним із сучасних напрямів методологічного оновлення вітчизняної юридичної науки має стати підхід, за яким наукові дослідження будуть спрямовуватись від галузевих тематик до загальнотеоретичних постановок. Тобто, лише дослідивши вказане явище на галузевому ґрунті, ми можемо переводити його у загальнотеоретичну, в тому числі і конституційну, сферу [3, с.14]. З огляду на таку взаємозалежність ми можемо стверджувати, що лише дослідивши поняття та правову природу інформації про стан здоров'я, ми зможемо створити методологічне підґрунтя для розуміння сутності особистих немайнових прав фізичних осіб.

Аналізуючи ступінь дослідженості права на інформацію про стан здоров'я, можна зазначити, що, незважаючи на велику кількість досліджень у цій сфері [4, с.240], з їх запровадженням справи гірші: або науковці не доводять їх до нормотворця, або не в належній формі це роблять, або нормотворці їх «не чують», чи все разом. До того ж із розвитком суспільства виникають нові завдання, які потребують свого вирішення. Сучасна вітчизняна юриспруденція, визнаючи на словах потребу змінити застарілі погляди на сучасний світогляд, досить часто прагне до консервації ідей у межах звичного стилю мислення [5, с.16] та в межах суджень, вироблених на по-

чатку минулого століття. Вбачається, що причина деякої невідповідності сфери «дійсного» і сфери «знань про дійсне» криється в методології.

Гносеологічно методологія походить від терміна «метод» (грецьке *metodos*) як шляху до чогось та способу пізнання соціальної діяльності чи соціальної практики загалом. У філософії поняття «методологія» тлумачиться як: 1) система способів, заходів і операцій, що застосовують у науці та інших сферах діяльності; 2) вчення про систему, теорія методу [6, с.41]. Основу будь-якої методології складає вибір методу (методів) досягнення поставленої мети; слідування обраному шляху дослідження, з його орієнтирами та обмеженнями; обґрунтованість і доведеність результатів дослідження; можливість безпосереднього або опосередкованого використання результатів дослідження для практики [7, с.94].

Нині вчені не обмежені у виборі наукових методів, що забезпечує реалізацію їх основного права – обирати види, напрями і засоби наукової і науково-технічної діяльності відповідно до власних інтересів, творчих можливостей та загальнолюдських цінностей. Отже, єдиним методологічним «обмеженням» у науковому пошуку є загальнолюдські цінності [8, с.11].

Методологічна спрямованість досліджень органічно поєднана з теорією предмета пізнання. Якщо теорією є система понять, які узагальнюють конкретні знання про відповідні об'єкти, то методологія становить собою вчення про шляхи, принципи і методи побудови і практичного застосування саме цієї, а не будь-якої іншої теорії [8, с.11]. Методологію розглядають як творчу діяльність, пов'язану з дослідженням засобів пізнання, діяльність по вдосконаленню концептуального апарату, «роботу» із самим поняттям, теоріями, методами, як вищу форму теоретичної діяльності [7, с.11].

Розгорнуту систему методології юридичної науки запропонував професор П.М. Рабінович. Він визначив методологію у кон-

тексті, що нас цікавить, як систему підходів, методів, способів, засобів наукового дослідження. До складу цієї методології, на його погляд, входять: 1) філософсько-світоглядні підходи (матеріалістичний чи ідеалістичний, діалектичний чи метафізичний, визнання чи заперечення об'єктивних соціальних, у тому числі державно-правових, закономірностей та можливості їх пізнання, здобуття істинних знань щодо них); 2) загальнонаукові методи, тобто такі, що використовуються в усіх або в більшості наук (структурний, функціональний методи, сходження від абстрактного до конкретного, формально-логічні процедури і т. ін.); 3) групові методи, тобто які застосовуються лише в певній групі наук (наприклад, тільки у суспільствознавстві застосовується метод конкретно-соціологічного дослідження); 4) спеціальні методи, тобто прийнятні для дослідження предмета лише однієї науки (наприклад, у юриспруденції – це способи тлумачення норм права, своєрідні прийоми узагальнення юридичної практики тощо). Зазначаючи, що всі вказані групи методів необхідні для проведення повноцінного, всебічного, завершеного правового дослідження, проф. П.М. Рабінович, разом з тим, наголосив, що роль способів і засобів наукового дослідження не є однозначною. Зокрема, філософсько-світоглядні підходи визначають саму стратегію наукового пошуку, його загальну спрямованість, орієнтують на знаходження, відбір, накопичення цілком визначених у соціально-змістовному відношенні фактів, на решті, обумовлюють характер та зміст оцінювання (інтерпретації) отриманих результатів дослідження [9, с.126–127]. Пізніше наведений вище перелік елементів методології було ним уточнено і доповнено, і він набув такого вигляду: 1) філософсько-світоглядні підходи; 2) загальнонаукові методи; 3) групові методи; 4) спеціальні методи; 5) засоби дослідження. При цьому під останніми розуміються способи виявлення, фіксування, збирання, систематизації інформації про право-державні факти, явища – емпіричні засоби способи пояснення

фактів, виявлення зв'язків між ними, побудови понять, концепцій, прогнозів та ін. – теоретичні засоби [10, с.213].

Право фізичної особи на інформацію про стан здоров'я закріплено у ст.285 ЦК України, у ст.39 Основ законодавства України про охорону здоров'я та інших нормативно-правових актах. Таке право тісно взаємозв'язано з іншими немайновими правами, що забезпечують природне існування людини як учасника цивільних відносин. Відповідно до положень ЦК України, повнолітня фізична особа має право на достовірну інформацію про стан свого здоров'я, у тому числі на ознайомлення з відповідними медичними документами, що стосуються здоров'я.

Але хоча в законодавстві чітко передбачено право особи на повну та достовірну інформацію про стан свого здоров'я, здійснення цього права ускладнюється обмеженнями, пов'язаними з відповідними правами медичних працівників. Право на інформацію про стан здоров'я особи та на забезпечення її конфіденційності нормативно закріплене і гарантується законодавством нашої держави. Це надає право особі на повну обізнаність про наявність у неї певної хвороби, про можливі засоби її лікування та ін. Така інформація має повідомлятися лише особі, якій це стосується, а закріплений лікар чи особа, якій про це стало відомо у зв'язку з виконанням своїх професійних чи службових обов'язків, мають забезпечити таємницю такої інформації, крім випадків, передбачених законом. Однак наявні і недоліки в законодавчих актах стосовно таємниці при лікуванні у стаціонарі, де діагноз чують інші хворі, а тому необхідно внести до таких актів певні зміни. Це дасть змогу фізичній особі ефективніше реалізувати своє право на здоров'я [1].

Тому на перший план виходить потреба у виборі методології дослідження, основу якої мають складати: визначення об'єкта, предмета і мети; слідування обраному шляху дослідження об'єкта, з його орієнтирами та обмеженнями; обґрунтованість і доведеність

результатів дослідження; можливість безпосереднього або опосередкованого використання результатів дослідження для практики [7, с.94].

Тому, дотримуючись структури методології, компонентами цього дослідження є визначення:

1) об'єктом дослідження – особисті немайнові правовідносини;

2) предметом дослідження – право на інформацію про стан свого здоров'я як різновид особистої інформації;

3) метою дослідження – характеристику особистих немайнових прав як підстав виникнення права на інформацію про стан свого здоров'я та встановлення їх особливостей в особистих немайнових відносинах.

У цілому сутність методологічних процедур полягає в установленні, набутті та формалізації знань про ознаки, що характеризують це явище як типове, системне або випадкове. Саме така процедура, на погляд М.І. Панова, передбачає аналіз як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях правової дійсності. Саме у тому зв'язку відбувається процес методологічного пошуку як використання різноманітних прийомів, зокрема пошук інформації, висунення наукових ідей і гіпотез, розробка наукових теорій і концепцій, застосування формалізованих процедур і операцій при вивченні соціально-правових явищ. До них належать спостереження, порівняння, аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування тощо [11, с.115].

Які ж наукові методи можуть бути використані при дослідженні проблем права на інформацію про стан здоров'я? Серед різноманітності способів наукового пізнання слід звернути увагу на такі як: діалектичний, формально-логічний, історичний, системно-структурний, порівняльно-правовий, системний аналіз, метод альтернатив.

Обираючи методологію цього дослідження, зазначимо, що розпочати науковий пошук необхідно з методу альтернатив, тобто методу вирішення проблем шляхом порівняння та

взаємної критики конкуруючих між собою теорій щодо того чи іншого явища [12, с.62]. Звідси, розвиток фундаментальних наук відбувається через постійне уточнення чи відкидання існуючих уявлень. Саме через постійне зіткнення альтернативних поглядів, взаємну критику конкуруючих між собою теорій наукова істина перетворюється на процес пізнання, який ніколи не припиняється [13, с.64]. У даному випадку він має вирішальну здатність при проведенні сучасних досліджень [14, с.47]. Сутність даного методу, сформульованого Карлом Поппером, полягає в тому, що необхідно завжди відшукувати альтернативи уже існуючим доктринальним («істинним», догматичним) гіпотезам, точкам зору, теоріям, а потім зіштовхувати між собою ці альтернативи [12, с.62]. Розвиваючи ідею К. Поппера, П. Фейєрабенд – відомий вчений, методолог науки – відзначив, що якщо альтернативної теорії, думки не існує, то їх необхідно винайти і вже потім зіставляти [15].

Загальним методом формування правових понять, у т.ч. в контексті нашого дослідження, є діалектичний метод наукового пізнання. Діалектика забезпечує адекватне відтворення локальних подій, індивідуально-неповторних властивостей соціально-історичних процесів у контексті загальних соціальних теорій і законів [16, с.11]. Завдання діалектики як методологічної основи полягає не в тому, щоб жорстко зв'язати вченого будь-якими догмами та певними ідеологічними вимогами, а в тому, щоб озброїти його досвідом пізнавальної діяльності людства, відображенням у законах і категоріях діалектики. Адже діалектика як методологічна основа тісно пов'язана з діалектичною логікою – наукою про закони та форми відображення в мисленні розвитку об'єктивного світу й пізнання. Остання досліджує взаємний зв'язок діалектичних категорій, послідовність переходу з однієї з них в іншу. У системі філософської науки діалектична логіка тісно поєднана з діалектикою і теорією пізнання [17, с.50]. Так діалектичний метод, який при розгляді права на інформа-

цію про стан здоров'я як більш складних особистих немайнових правовідносин, які в процесі свого історичного розвитку зазнавали істотних змін, і взаємодіють з суспільними відносинами іншого роду, обумовлює динаміку правової регламентації зазначеного різновиду особистих немайнових відносин, і необхідність пошуку правових засобів, які забезпечують найбільш результативний правовий вплив на них.

При цьому важливу роль відіграють логіко-гносеологічні процедури, які складають, як правило, суперечливий і, водночас, взаємодоповнюючий пошуковий процес. Метод сходження від абстрактного до конкретного є особливо актуальним у період розвитку наукової концепції або теорії [18, с.31].

За методом сходження від конкретного до абстрактного здійснюється пошук сутнісних, закономірних складових у дихотомії зазначених сфер правової дійсності (суцього). Конкретне тут має розумітися не просто як окремий або поодинокий юридичний факт, а як певна юридична властивість, притаманна їх виду (типу, класу) або сукупності фактів (явищ). На основі цього методу ми визначаємо основні та допоміжні ознаки, суттєві і несуттєві (атрибутивні) властивості, закономірності й тенденції розвитку [19, с.19].

Під час творення знань про складні історичні об'єкти, що розвиваються, застосовується особливі способи дослідження, якими є історичний і логічний метод пізнання [20, с.125]. Історичний метод ефективний під час дослідження закономірностей формулювання ознак поняття права на інформацію про стан здоров'я, зміні змісту найбільш повного визначення права на інформацію в той чи інший період. Зазначений метод дозволяє досягнути природу такого феномена, як право на інформацію про стан здоров'я. Таке можливо досягти в результаті дослідження історичної трансформації поглядів на виникнення права на інформацію про стан здоров'я. Зіставлення висловлених раніше і домінуючих нині точок зору про генезис найбільш повного визначен-

ня права на інформацію про стан здоров'я дає можливість досягнути його аксіологічне значення, а останнє, у свою чергу, є обов'язковою передумовою для критичного осмислення права на інформацію про стан здоров'я і формулювання визначень, спрямованих на вдосконалення особистих немайнових відносин.

Історичний метод – це метод дослідження, заснований на вивченні виникнення, формування та розвитку об'єктів у хронологічній послідовності. Завдяки використанню історичного методу досягається поглиблене розуміння суті проблеми і з'являється можливість формулювати більш обґрунтовані рекомендації по новому об'єкту. Історичний метод ґрунтується на виявленні та аналізі протиріч у розвитку об'єктів, законів і закономірностей розвитку правовідносин. На значення історичного методу дослідження у цивільному праві звертав увагу професор Г.Ф. Шершеневич. Він вважав, що цивільне право, яке поставлене на історичний ґрунт, має своїм завданням дослідження тих історичних даних, на яких ґрунтується сучасний цивільно-правовий порядок. Вивчаючи відомий інститут від самого його зародження у праві даного народу, поступові зміни в його долі, приходять до відкриття національного характеру погляду на нерухомість, сім'ю, опіку тощо.

Особливе значення в пізнанні цивільно-правових явищ, зокрема, права на інформацію про стан здоров'я, належить методу системного аналізу. Право в тій чи іншій державі, як відомо, завжди характеризується певною системою. Загальний методологічний принцип методу системного аналізу полягає у вивченні кожного елемента системи цього зв'язку та взаємодії з іншими елементами, виявленні впливу властивостей окремих частин на систему в цілому, визначенні оптимального режиму її функціонування. За умови ускладнення задач та об'єктів дослідження, а також через різноманітність елементів складної системи, виникає необхідність розподілення (декомпозиції) системи на системи нижчого рівня (підсистеми), які досліджуються автономно,

причому з обов'язковим урахуванням подальшого узгодження цілей кожної підсистеми із загальною ціллю системи.

Специфіка системного підходу визначається тим, що він орієнтує дослідження на розкриття цілісності об'єкта і механізмів, які його забезпечують, на встановлення численних типів зв'язків складного об'єкта та зведення їх до єдиної теоретичної картини. Системний метод відкриває великі можливості для вивчення системоутворюючих структурних елементів права на інформацію про стан свого здоров'я. Для з'ясування ролі методу системного аналізу при дослідженні права на інформацію про здоров'я потрібно визначити, яку проблему можна вирішити за допомогою даного методу. Слід зазначити, що наразі для права фізичної особи на інформацію про стан свого здоров'я характерним є неоднаковий підхід до його закріплення в законодавстві, відсутнє легальне визначення об'єкта даного права, що зумовлює різні погляди на його зміст, порядок здійснення та захист.

Так, досить плідним може виявитися застосування системного підходу в його синергетичній інтерпретації. Однією з основних задач синергетики є з'ясування законів організації, виникнення упорядкованості. Проте на відміну від кібернетики, у синергетиці акцентуються не процеси управління та обміну інформацією, а принципи побудови організації, її виникнення, розвитку та саме ускладнення. Для синергетики загалом є характерним нове ставлення до проблеми цілого та частини. Як відомо, суспільні науки достатньо давно дійшли висновку про необхідність системного аналізу об'єктів.

Припущення про те, що частина завжди простіша за ціле і що можна зрозуміти властивості цілого, вивчивши кожну з частин, було сформульовано ще філософською думкою Давньої Греції. В сучасних галузевих дослідженнях не часто звертається увага на те, що елліністична філософська традиція не просто стала змістоутворюючим фоном римської правової культури, яка дійшла до нас, зокре-

ма, у 18 пам'ятках римського права. Вона продовжує формувати сучасне юридичне мислення у латентному вигляді – через римські юридичні конструкції, афоризми і метафори. Для синергетики ж характерне нове ставлення до проблеми цілого та частини. У рамках синергетичного підходу ціле, що відображає властивості частин, є зовсім іншим, ніж просто чимось складнішим за частину [21, с.6–7]. Це положення є методологічно важливим для дослідження, зокрема, такої ключової проблеми цивільного права, як співвідношення та співіснування особистих немайнових прав та права на інформацію про стан свого здоров'я як частини та цілого.

Використання досягнень синергетики в юридичній науці дасть змогу розглядати правові явища нетрадиційно, зокрема, як складні системні утворення, сталість яких залежить від ступеня їх відповідності суспільним потребам, а розвиток відбувається відповідно до певних закономірностей, що можуть бути використані для виконання завдань щодо прогнозування й оптимізації. Тому дослідження правових систем і правових явищ загалом з позиції синергетики усвідомлюється не тільки можливим, а й необхідним щодо забезпечення подальшого розвитку правової науки [22, с.109].

Метод аналізу та синтезу, зазвичай, є найпоширенішим у наукових роботах. Аналіз – це спосіб наукового дослідження, що полягає в поділі складного явища на складові. Він передбачає поділ об'єкта на частини з метою їх окремого вивчення. Такими частинами можуть бути певні матеріальні елементи об'єкта або його властивості, ознаки, зв'язки тощо [23, с.69]. У свою чергу, синтез – це дослідження явища загалом на основі поєднання пов'язаних між собою елементів у єдине ціле. Синтез дає змогу узагальнити поняття, закони й теорії. Саме тому шлях від абстрактного до конкретного тісно пов'язаний із взаємодоповнюючими методами аналізу та синтезу. Такі методи існують тільки разом, як два моменти одного цілого [24, с. 90]. Зазначені методи в

межах дослідження права на інформацію про стан свого здоров'я можуть застосовуватись під час вивчення внутрішніх та зовнішніх зв'язків між особистими немайновими правами та інформацією тощо.

Якщо розглядати право на інформацію про стан свого здоров'я як складову інформаційної політики, то варто відзначити підхід І.М. Сопілко, яка використала синергетичний метод для розкриття природи такої політики та організації взаємодії її суб'єктів. Ми ж вважаємо за доцільне при визначенні суб'єктів інформаційних відносин та змісту їх прав та обов'язків, використати: аксіоматичний метод для встановлення опорних категорій (визначень) об'єкта дослідження; герменевтичний метод для встановлення максимальної сутності приписів нормативних актів, що регулюють інформаційні правовідносини [25, с.4], частиною яких є і правовідносини щодо здійснення права на інформацію про стан свого здоров'я.

Таким чином, вищенаведені методи в цілому, безумовно, дають змогу максимально повно розкрити правову природу права на інформацію про стан свого здоров'я як правовідносин особистих немайнових прав. Адже динаміка цивільних правовідносин, а також неоднозначні погляди щодо права на інформацію про стан свого здоров'я, їх функцій у правовій системі потребують й надалі розвитку наукових поглядів з цього питання. Ми вважаємо, що методологія дослідження відображає його мету, емпіричну базу, рівень (об'єктивні категорії), рівень кваліфікації дослідника та керівника; правильно обрані методи забезпечують результативність дослідження та можливість верифікації результатів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Костецька О. Право особи на інформацію про здоров'я: проблеми реалізації. URL: http://medicallaw.org.ua/uploads/media/01_173_04.pdf.

2. Конституція України: прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. К., 1996. 119 с.
3. Тацій В. Я. Методологічні проблеми правової науки на сучасному етапі державотворення // *Правова держава: щорічник наукових праць Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України*. 2005. Вип. 16. С. 10–18.
4. Современное состояние исследования неимущественных правоотношений в науке гражданского права: сб. тез. науч. докладов и сообщений круглого стола / под науч. ред. В. А. Кройтора и С. А. Слипенченко. Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2012. 240 с.
5. Демидов А. И. О методологической ситуации в правоведении // *Правоведение*. 2001. № 4. С. 16.
6. Шишка Р. Б. Методологія досліджень за спеціальністю 12.00.03 // *Методологія приватного права (теоретичний дискурс та практичне застосування): матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. (м. Київ, 10 червня 2016 р.)*. К. : НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2016. С. 40–45.
7. Керимов Д. А. Методология права: Предмет, функции, проблемы философии права. 4-е изд. М. : Изд-во СГУ, 2008.
8. Крупчан О. Д. Методологічні виміри сучасного вітчизняного приватного права. Методологія приватного права (теоретичний дискурс та практичне застосування): матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. (м. Київ, 10 червня 2016 р.). К. : НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2016. С. 11.
9. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: навч. посіб. [5-те вид., зі змінами]. К. : Атіка, 2001. 176 с.
10. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: навч. посіб. [10-те вид., допов.]. Л. : Край, 2008. 224 с.
11. Панов М. І. Методологічні проблеми формування понятійного апарату правової науки // *Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Т. 1.* ; за заг. ред. В. М. Цвіка, О. В. Петришина. Х. : Право, 2008. С. 109–129.
12. Поппер Карл Р. Объективное знание. Эволюционный подход ; пер. с англ. Д. Г. Лахути ; отв. ред. В. Н. Садовский. М. : Эдиториал УРСС, 2002. С. 62.
13. Слипенченко С. О. Особисті немайнові правовідносини щодо оборотоздатних об'єктів: моногр. Х. : Діса плюс, 2013. С. 64.
14. Куц В. Н. Методология и методика уголовно-правового исследования // *Методологія наукового дослідження у галузі права: проблеми та перспективи розвитку: зб. наук. праць*. Х. : Нац. ун-т внутр. справ, 2004. С. 47.
15. Кемеров В. Философская энциклопедия. Препринт, 1998 г. URL: <http://terme.ru/dictionary/183/word/%CC%C5%D2%CE%C4+%C0%CB%DC%D2%C5%D0%CD%C0%D2%C8%C2>.
16. Теплюк М. О. Введення закону в дію: теоретико-правові проблеми законодавчого регулювання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. докт. юрид. наук : 12.00.01. К., 2014. С. 11.
17. Теорія держави і права. Академічний курс: підручник / за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К. : Юрінком Інтер, 2006. С. 50.
18. Жорнокуй Ю. М. Корпоративні конфлікти в акціонерних товариствах: цивільно-правовий аспект: моногр. Х. : Право, 2015. 532 с.
19. Кондаков Н. И. Логический словарь-справочник. М : Наука, 1975. С. 19.
20. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования: учеб. пособ. К. : МАУП, 2002. С. 125.
21. Курдюмов С. П., Малинецкий Г. Г. Синергетика – теория самоорганизации. Идеи, методы, перспективы. М. : Знание, 1983. 64 с.
22. Ясечко С. В. Синергетичний підхід при дослідженнях в приватному праві // *Методологія приватного права (теоретичний дискурс та практичне застосування): матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. (м. Київ, 10 червня*

2016 р.). К. : НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2016. С. 109.

23. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукового дослідження: навч. посіб. К. : Кондор, 2006. С. 69.

24. Пленюк М. Д. Підстави виникнення зобов'язальних правовідносин в механізмі пра-

вового регулювання. К. : НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2016. С. 90.

25. Сопілко І. М. Правові засади державної інформаційної політики України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : 12.00.07 / Ірина Миколаївна Сопілко. К., 2014. 38 с.

Ходєєва Н. В. Методологія дослідження права на інформацію про стан свого здоров'я // Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2017. № 2. С. 136–143. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_2_23.pdf

Показано, що методологія права на інформацію про стан свого здоров'я розглядається як вчення, цілісна теорія з поняттями, категоріями й світоглядом, через призму яких і здійснюється пізнання за допомогою методів відповідно з технологією їх застосування – методикою. Методи дослідження нематеріальних об'єктів засновані на певному абстрагуванні та мисленому моделюванні предмета досліджень, зокрема, інформації на основі дедукції.

Ходеева Н.В. Методология исследования права на информацию о состоянии своего здоровья

Показано, что методология права на информацию о состоянии своего здоровья рассматривается как учение, целостная теория с понятиями, категориями и мировоззрением, через призму которых и осуществляется познание с помощью методов в соответствии с технологией их применения – методикой. Методы исследования нематериальных объектов основаны на определенном абстрагировании и мысленном моделировании предмета исследований, в частности, информации на основе дедукции.

Khodeeva N.V. Research Methodology Right to Information about Their Health

It is shown that the methodology of the right to information about the health is learnt as studies, a holistic theory of concepts and categories of ideology, that help to understand using the methods in accordance with the technology they use – methodology. Research methods of intangible objects base on specific abstraction and mental modeling of studies object, including information that is based on deduction.